РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРОЕКТ

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НЕЗАВИСИМИЯ ФИНАНСОВ ОДИТ

(Обн., ДВ, бр. 101 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 91 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 77 и 105 от 2005 г., бр. 30, 33, 62 и 105 от 2006 г., бр. 67 от 2008 г. и бр. 95 от 2009 г.)

§ 1. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 думата „препоръка” се заменя с „решение”.

2. Алинея 5 се отменя.

3. В началото на ал. 7 се добавя „В срок един месец от настъпване на посочените обстоятелства".

§ 2. В чл. 13 ал. 3 се отменя.

§ 3. В основния текст на чл. 16 след думите „като орган на Националната агенция за приходите” се поставя запетая и се добавя „като инспектор в Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори”.

§ 4. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Изискването за стаж по ал. 1 не се прилага, когато придобитият стаж по чл. 18, ал. 2 е най-малко 3 години.”

§ 5. Член 21а се изменя така:

„Чл. 21а. (1) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители вписва в регистъра по чл. 24 всеки одитор и одиторско предприятие от трета държава, които представят одиторски доклад за годишните или консолидираните финансови отчети на дружество, учредено извън общността, чиито прехвърляеми ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар в страната, освен когато дружеството издава единствено дългови ценни книжа по смисъла на чл. 100к, ал. 2, т. 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, с единична номинална стойност не по-малка от левовата равностойност на 50 000 евро, или в случаите на дългови ценни книжа, деноминирани във

валута, различна от евро, с номинална стойност към датата на издаването им не по-малка от левовата равностойност на 50 000 евро.

(2) Одиторите или одиторските предприятия от трети държави по ал. 1 са обект на системата за публичен надзор, системата за гарантиране на качеството, както и на проверките, разследванията и санкциите, предвидени в този закон.

(3) Алинея 2 не се прилага в случаите, когато система за гарантиране качеството на друга държава – членка на Европейския съюз, или на трета държава, оценена като равностойна, е извършила проверка на качеството на съответния одитор или одиторско предприятие по ал. 1 през предходните 3 години.

(4) При спазване на реципрочност Институтът на дипломираните експерт-счетоводители вписва в регистъра одитор от трета държава, след като същият представи доказателства, че отговаря на изисквания, равностойни на предвидените в чл. 15 – 19, и след успешно полагане на изпитите по чл. 18.

(5) При спазване на реципрочност Институтът на дипломираните експерт-счетоводители вписва в регистъра одиторско предприятие от трета държава, след като представи доказателства, че:

1. три четвърти от членовете на органите на управление и регистрираните одитори, извършващи одит от името на предприятието, отговарят на изисквания, равностойни на предвидените в чл. 15 - 19;

2. одиторското предприятие извършва независим финансов одит при спазване на изискванията за независимост и обективност и правила, равностойни на предвидените в чл. 9 и чл. 33, ал. 2;

3. одиторското предприятие публикува на своята електронна страница годишен доклад за прозрачност, отговарящ на изискванията по чл. 40м, или изпълнява други равностойни изисквания за оповестяване, в случай че одитира предприятия, извършващи дейност от обществен интерес.

(6) Институтът на дипломираните експерт-счетоводители чрез Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори уведомява Европейската комисия за извършената в съответствие с процедурата по чл. 48 от Директива 2006/43/ЕО оценка на реципрочността по смисъла на ал. 2 и 3, както и за основните договорености за сътрудничество със системите за публичен надзор, гарантиране на качеството и налагане на санкции на тези трети страни.

(7) Одиторските доклади за финансови отчети и издадени от одитори или одиторски предприятия от трети държави, които не са регистрирани в страната по съответния ред, нямат правна сила.”

§ 6. В чл. 23 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 накрая се добавя „или чрез предприятие на регистриран одитор”.

2. Точка 2 се отменя.

§ 7. В чл. 24, ал. 2 думите „чл. 19а” се заменят с „чл. 20”.

§ 8. В чл. 26 думите „обнародва в „Държавен вестник” списък на регистрираните одитори” се заменят с „публикува на официалната си интернет страница списъка на регистрираните одитори”.

§ 9. Член 28а се изменя така:

„Чл. 28а. Регистрираните одитори могат да участват и да подписват одиторско мнение само в едно специализирано одиторско предприятие.”

§ 10. В чл. 33, ал. 1 се създава т. 16:

„16. да съхранява одиторската документация за срок 5 години.”

§ 11. В чл. 35б, ал. 3, т. 2 думите „да са известни и” се заличават.

§ 12. В чл. 35в, ал. 6 думите „90 на сто” се заменят с „50 на сто”.

§ 13. В чл. 35д се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 3 думата „системата” се заменя със „системите”.

2. В ал. 2, т. 2 след думата „утвърждава” се добавя „и при необходимост коригира”.

§ 14. В чл. 39 ал. 2 се изменя така:

„(2) Общото събрание приема устав, избира председател на Института на дипломираните експерт-счетоводители и членове на
органите му.”

§ 15. В чл. 39, ал. 3 се създава изречение второ:

„Председателят ръководи заседанията на управителния съвет и представлява Института на дипломираните експерт-счетоводители.”

§ 16. В чл. 40а се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Всички регистрирани одитори и регистрирани одиторски предприятия, които са членове на Института на дипломираните експерт-счетоводители, както и регистрирани одитори и регистрирани предприятия от държавите – членки на Европейския съюз, или от трети държави, са обект на контрол на качеството на дейността им.”

2. Алинеи 3, 4 и 5 се изменят така:

„(3) Системата за контрол на качеството функционира като назначените от комисията инспектори и контрольорите от Института на дипломираните експерт-счетоводители извършват проверките за контрол на качеството под надзора на комисията.

(4) Инспекторите на комисията са в трудови или извънтрудови правоотношения с комисията. Те се назначават по ред, определен с правилника на комисията.

(5) Въз основа на резултатите от извършените проверки от инспекторите на комисията, както и от контрольорите на Института на дипломираните експерт-счетоводители, Комисията има право да дава предписания, които са задължителни за изпълнение от регистрираните одитори, и да предприема мерки спрямо тях.”

3. Алинея 9 се изменя така:

„(9) Системата за контрол на качеството, посочена в ал. 3, се финансира от:

1. бюджета на комисията - за участието на инспекторите в проверките за контрол на качеството;

2. средства на Института на дипломираните експерт-счетоводители - за участието на контрольорите в проверките за контрол на качеството.”

4. Алинеи 10, 11, 12 и 13 се отменят.

§ 17. В чл. 40б, ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. лицата, които извършват контрол на качеството, да имат подходящо професионално образование и съответстващ опит в областта на независимия финансов одит и финансовото отчитане и да са преминали обучение за контрол на качеството;”.

§ 18. В чл. 40в, ал. 1 се създава т. 7:

„7. проверка за спазване на дадените предписания по чл. 40а, ал. 5.”

§ 19. В чл. 40д се правят следните изменения:

1. В ал. 1 изречение второ се заличава.

2. В ал. 2 цифрата „4” се заменя с „6”.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Проверката за контрол на качеството по ал. 1 се осъществява от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори. Копие от доклада от проверката се изпраща на Института на дипломираните експерт-счетоводители. В проверката може да участват и регистрирани одитори.”

4. Алинея 4 се отменя.

§ 20. В чл. 40е се правят следните изменения:

1. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Поне един от членовете на одитния комитет трябва да е независим от надзорния съвет и да има завършено висше образование със специалност счетоводство или финанси и да притежава най-малко 5 години професионален опит по счетоводство или одит.”

2. Алинея 5 се отменя.

§ 21. В чл. 40н ал. 2 се изменя така:

„(2) Ключовият одитор на одиторско предприятие, както и одитор, който работи пряко чрез индивидуална практика, когато одитират предприятие, извършващо дейност от обществен интерес, трябва да се оттеглят, след като са извършвали одитни ангажименти в продължение на 7 поредни години от датата на назначаване. Те не могат да участват в одита на същото предприятие преди изтичането на две години от оттеглянето си от ангажимента за одит.”

§ 22. В чл. 40у, ал. 5 думата „одитори” се заличава.

§ 23. В чл. 41 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „членове на органите на Института на дипломираните експерт-счетоводители или членове на комисията” се заменят с „контрольорите на Института на дипломираните експерт-счетоводители или инспекторите на комисията”.

2. В ал. 6 думите „членове на органите на Института на дипломираните експерт-счетоводители или член на комисията” се заменят с „лицата, установили нарушението”.

§ 24. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

а) в т. 11:

аа) буква „е” се изменя така:

„е) търговски дружества, които предоставят телекомуникационни услуги;”

бб) буква „з” се отменя;

б) създават се т. 22, 23, 24, 25 и 26:

„22. „Инспектор” е лице, извършващо проверките, което не упражнява дейност, свързана с независимия финансов одит, което е в трудови или извънтрудови правоотношения с комисията, отговаря на определените изисквания в този закон за придобита квалификация и опит и е преминало обучение за контрол на качеството.

23. „Проверки“ са проверяване качеството на дейността на регистрираните одитори или одиторските предприятия и не са разследвания по смисъла на член 32, параграф 5 от Директива 2006/43/ЕО.

24. „Експерт“ е физическо лице със специфични познания за финансовите пазари, финансовото отчитане, одитиране или други области, свързани с проверките и практиката на извършваните одити по този закон.

25. „Контрольор” е лице, член на Института на дипломираните експерт-счетоводители, преминало обучение за контрол на качеството и утвърдено за контрольор.

26. „Опит в областта на независимия финансов одит” е опитът в областта на счетоводството, финансовото отчитане и одита.”

2. Създава се § 1б:

„§ 1б. Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори е компетентният орган по смисъла на чл. 2, параграф 10 във връзка с чл. 33 и 35 от Директива 2006/43/ЕО.”

§ 25. В Преходните и заключителните разпоредби се създава § 9а:

„§ 9а. Разпоредбата на чл. 40н, ал. 2 се прилага за одитни ангажименти за годишни финансови отчети, съставени след 1 януари 2009 г.”

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на ……. 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(ЦЕЦКА ЦАЧЕВА)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НЕЗАВИСИМИЯ ФИНАНСОВ ОДИТ

В изпълнение на заповед на министър-председателя на Република България междуведомствената работна група под ръководството на министъра на финансите изготви предложения за промяна на законите, свързани с финансовия контролен механизъм.

Предложения за промени в Закона за независимия финансов одит постъпиха от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори (КПНРО), Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) и Комисията за финансов надзор.

Основната част на предложените изменения и допълнения са свързани с транспониране с изискванията на Директива 2006/43/ЕО. Промените са свързани с облекчаване и подобряване на работата и взаимодействието между Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и ИДЕС и др.

Заличава се функция на одитния комитет, тъй като след като общото събрание е избрало одитор по предложение на одитния комитет, няма основание одиторът да се утвърждава отново от одитния комитет.

Заличават се и конкретни текстове, които на практика преповтарят текстове от Международните одиторски стандарти (МОС) относно съдържанието на одиторския доклад и др.

Прави се промяна с цел по-ясното регламентиране изискванията на директивата и на Препоръка на Европейската комисия от 6 май 2008 г. относно външното гарантиране на качеството.

Предвижда се съществено редуциране на възнагражденията на членовете на комисията от 90 на сто съгласно действащата редакция на 50 на сто от основното месечно възнаграждение на председателя, т. е. оптимизирането на дейността на Комисията за публичен надзор върху регистрираните одитори е свързано с намаляване на бюджетните средства за издръжката ѝ.

Предлага се уточнение на термина „Инспектор” – лице, извършващо проверките, което не упражнява дейност, свързана с независимия финансов одит, което е в трудови или извънтрудови правоотношения с комисията, отговаря на определените изисквания в този закон за придобита квалификация и опит и е преминало обучение за контрол на качеството.

Предлага се ограничение на понятието „дружества с обществен интерес”, като се запазват кредитните и застрахователните институции, търговските дружества, които произвеждат, пренасят и продават електроенергия и топлоенергия, търговските дружества, които внасят, пренасят, разпределят и транзитират природен газ, търговските дружества,

които предоставят телекомуникационни услуги, и „Български държавни железници” ЕАД и дъщерните му предприятия.

Предлага се уточнение на термина „Проверки“ – проверяване качеството на дейността на регистрираните одитори или одиторските предприятия и не са разследвания по смисъла на член 32, параграф 5 от Директива 2006/43/ЕО.

Предлага се уточнение на термина „Експерт“ – физическо лице със специфични познания за финансовите пазари, финансовото отчитане, одитиране или други области, свързани с проверките и практиката на извършваните одити по този закон.

Предлага се уточнение на термина „Контрольор” – лице, което е член на Института на дипломираните експерт-счетоводители, преминало обучение за контрол на качеството и утвърдено за контрольор.

Предлага се уточнение на термина „Опит в областта на независимия финансов одит” – опит в областта на счетоводството, финансовото отчитане и одита, поради факта, че на този етап от развитие на професията в България и в резултат на чувствителната разлика в заплащането на труда на регистрираните одитори и инспекторите в комисията е невъзможно да се осигури преминаване на регистрирани одитори в КПНРО.

Съгласно изискване на Директива 2006/43/ЕО се предлага КПНРО да бъде компетентният орган по смисъла на чл. 2, параграф 10 от Директива 2006/43/ЕО, който осъществява задачите по чл. 33 и 35 от същата директива.

Предлаганите промени не предполагат необходимост от допълнителен бюджетен ресурс за настоящата и следващите години.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)